STAND DER MAAN.

7 September	. . . .	LAATSTE KWARTIER.
13	»	NIEUWE MAAN.
20	»	EERSTE KWARTIER.
28	»	VOLLE MAAN.

WATERGETIJEN.

		Hoog Water.	Laag Water.
18 WOENSDAG. . .	's morg.	10-15	's av. 4-15
19 DONDERDAG . .	»	11-06	» 5 06
20 VRIJDAG. . . .	»	12-00	» 6-00
21 ZATURDAG. . .	»	12-45	» 6-45

SURINAAMSCHE COURANT.

A°. 1833. WOENSDAG, DEN 18den SEPTEMBER. N°. 75.

PARAMARIBO.

ADMINISTRATIVE POLICIE.

De Adsistent, meer bijzonder voor de Administrative Policie, ten Burele van den Procureur Generaal der Kolonie *Suriname*, brengt, daartoe behoorlijk geautoriseerd, ter kennis van elk en een iegelijk, wien zulks aangaat, dat overeenkomstig de bepalingen voor de Plaatselijke en Landelijke Policie, vervat bij Publicatie van 19/25 November 1828, (Gouvernements blad van dat jaar, sub n°. 17), de GENERALE SCHOUWING *over de zindelijkheid en het onderhoud der straten, ter breedte van vijftien voeten voor ieder huis, het doen beleggen derzelver met schulpen, en over het opdelven der slooten en trenzen of trekkers, ter breedte van twee en een halve voet*, zal worden aangevangen op DINGSDAG den *Vijftienden* OCTOBER eerstkomende; en dat voor zoo verre aan de aangewezene bepalingen, bij dezelve Schouwing, niet mogt zijn voldaan, tegen de nalatigen zal worden geageerd, als zal bevonden worden te behooren.

De Adsistent voornoemd,
J. BROMET.

ADVERTENTIËN.

Uitgaande Regten.

De *Administrateur van Financiën*, brengt ter kennis van de Belanghebbenden, dat de Prijs, waarnaar de *Uitgaande Regten*, der gedurende het *vierde* kwartaal dezes jaars, dezer Kolonie uit te voeren *SUIKER*, zullen geheven worden, is bepaald op (7) *Zeven* Centen per pond, *Amsterdamsch gewigt*.

Paramaribo, den 14 September 1833.
De Administrateur voornoemd,
CH. LEERS.

(37462) THOMAS KEEN thans deszelfs *STOOM-BOOT* in de beste orde gebragt en tot vervoer van Passagiers ingerigt hebbende, heeft de Eer het Publiek bekend te maken, dat hij daarmede zal doen de volgende reizen; als: Op Zondag den 22sten dezer een tourtje naar *Bramspunt* en terug en op Woensdag den 25sten een naar de *Savane*. Personen die genegen zijn van deze gelegenheid te profiteeren om daarmede de bepaalde reizen af te leggen gelieve zich tot het bekomen van Billetten ten dien einde te adresseeren bij den Heer J. LYON in de *Saramaccastraat*.

Paramaribo, 17 September 1833.

(37464) WEGGEDREVEN sedert Zaturdag ll., eene GROEN GESCHILDERDE SCHEEPS JOL, waarin twee Riemen toebehoorende aan de Deensche Schoener Brik genaamd *Louisa Adelaide*, die dezelve terug brengt of weet aan te wijzen zal beloond worden.

Paramaribo den 17 September 1833.
Cs. FEILBERG.

(37488) De Ondergeteekende is voornemens met deszelfs Echtgenoote en Zoon, per het Schip *Catharina Anna Helena*, Kapitein P. H. BOS, de Kolonie te verlaten.

Paramaribo den 14 September 1833.
A. VAN GELDER Hz.

(37466) Den ondergeteekende voornemens zijnde, binnen kort van hier te vertrekken. Biedt aan tot *verminderde prijzen*: Linnens, Platilles, Modewaren, Lijn-, Raap- en Patent Olie in pullen, Verfwaren, Provisien, Roode-, Rijnsche-, Madera- en Muscatelle Wijn in oxhoofden en kisten, Seltserwater, Haver in vaten, Patent Touwerk en meerdere Goederen, enz., enz.

Paramaribo, den 18 September 1833.
WOLTERUS GROEN.

(37465) NAAR AMSTERDAM.
Tot Inlading van SUIKER, KATOEN, enz., wordt aangeboden, het Nieuw Gebouwd Nd. Am. Schip *Marblehead*, zijnde voorzien van eene in *London* geslotene Polis van Assurantie, benevens Polis van eer voor de *Retour* lading, waarin de Inladers, alsdan niet naar goedvinding, aandeel kunnen nemen; — adres bij
WOLTERUS GROEN.

(37470) DAVID FURNISH vertrekt.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Binnengekomen.

Den 15den dezer, het Schip Regent, Kapt. *A. Allen*, van Rotterdam.

Idem, de Nd. Am. Brik Cadot, Kapt. *W. Grover*, van Boston.

NIEUWSTIJDINGEN.

EXTRACTEN uit de NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANTEN, van 16—19 Julij.

Indépendant (Ministerieel Dagblad): De heer Verstolk van Soelen, Minister van Buitenlandsche Zaken van Koning Willem is sedert eenige dagen te Londen.

De Generaal Goblet, Minister van Buitenlandsche Zaken van Koning Leopold, insgelijks naar dezelfde bestemming vertrokken.

Beiden zijn van de noodige *volmagt* voorzien om een definitief traktaat te sluiten.

De onderhandelingen worden dus hervat. Belgie vertoont zich met de 24 artikelen in de hand, waarvan zij de zuivere uitvoering en natuurlijke gevolgtrekkingen eischt, Maar wat doet Holland? Hetzelve heeft geen traktaat om er op te steunen, en brengt dus deszelfs vorderingen ter tafel en ontwikkelt dezelve. Aan Holland komt het initiatief toe; Belgie kan zich bij een stelsel van verdediging bepalen.

Aldus, niet genoodzaakt zijnde, om dadelijk zoodanige van deszelfs voorstellen te berde te brengen, welke tot meer of min gewigtige tegenwerpingen aanleiding geven konden, kan Belgie deszelfs wederpartij bestrijden zonder iets te wagen, waaruit deze eenig voordeel zoude kunnen trekken.

Indien derhalve, zoo als men zegt, de eischen van Holland buitensporig zijn, zullen de onderhandelingen, welke spoedig gesloten zullen zijn, aan die Mogendheid de geheele verantwoordelijkheid van hare onmatige eischen laten, terwijl Belgie zelfs geenen schijn van onregt dragen zal. Hieruit volgt dus, dat hoe ongegronder de eischen van het Haagsche Kabinet zijn, des te gunstiger de gesteldheid van het Brusselsche Kabinet tegenover de andere hoven zijn zal. In dit geval kan de afkeuring van het gedrag van het eene niet dan nuttig voor het andere zijn.

Men ziet dat, zelfs wanneer wij uitgaan van den grond, waarop de redeneringen der oppositie rusten, namelijk van de onwaarschijnlijke daadzaak, dat de instructien van den heer Verstolk van Soelen zoodanig zijn, dat dezelve de voorgestelde schikking voor Belgie onaannemelijk maken, dan kunnen wij echter nog niet tot dezelfde gevolgtrekkingen geraken. Wij begrijpen metterdaad niet welke zoo groote vrees men koesteren kan, wanneer het Belgie vrijstaat de aan hetzelve aangebodene voorwaarden te verwerpen en zich, tot nader besluit, aan de overeenkomst van 21 Mei te houden.

Indépendant: De correctionele regtbank van Brussel heeft, bij vonnis van den 13 Julij, den heer K..... den zoon schuldig verklaart aan dreigingen van dood tegen den persoon des Konings, en toepassende art. 305 en 306 van het strafwetboek, denzelven tot eene gevangenzetting van twee jaren en tot eene geldboete van 100 francs (het minimum der straf) veroordeeld.

Courrier Belge: Prins Esterhazy, welke door Belgie gereisd is om zich naar Londen te begeven, heeft zorgvuldiglijk vermijd zijne reis over Brussel te nemen, hetgeen hij bij zijne reizen van Weenen naar Londen vóór 1830 altijd gewoon was geweest te doen. Waarschijnlijk zoude Prins Esterhazy anders gehandeld hebben, indien de *Indépedant* waarheid gesproken had met aan te kondigen, dat Oostenrijk op het punt stond van ons eenen gevolmagtigden Minister naar Brussel te zenden.

De *Frankf. O: P. A. Zeitung* behelst den volgenden partikulieren brief uit PARIJS, dd. 4 Julij. Uit onzen brief van den 30sten der vorige maand heeft men gezien dat te Londen eene nadere en laatste Conferencie tot eindelijke beslechting der Hollandsch-Belgische kwestie werd voorbereid. De vergaderingen dezer diplomatieke vereeniging beginnen zeer spoedig. Vermits de Engelsche en Fransche Regering in de onderhandelingen met de overige Mogendheden schier geheel-en-al over de wijze van beslechting eenstemmig geworden zijn, en vermits alleenlijk nog slechts mel opzigt tot de Staatsschuld en wegens het Luxemburgsche grondgebied eenige zwarigheden uit den weg te ruimen zijn, zoo strekken de talenten der met de eindbeslissing belaste diplomaten en de vredelievendheid der Europesche Hoven tot waarborg dat de voorloopig beschikte Hollandsch-Belgische aangelegenheid niet andermaal tot moeijelijke verschillen zal aanleiding geven, en wij houden het nog altijd voor waarschijnlijk, dat binnen zes maanden geen preliminair verdrag met Belgie meer bestaan zal, maar dat het Hollandsche kabinet Koning Leopold zal erkend hebben. Niet ieder-een deelt in dit begrip. Buiten 's lands ziet men dagbladen, die als tolken der Regering beschouwd worden, wel niet in eigene artikelen maar toch in korrespondentien het tegendeel verzekeren. In Frankrijk zijn het de wederpartijders der Regering, die de Hollandsch-Belgische kwestie als gevaarlijk voor den algemeenen vrede daarstellen. In Holland, in Luxemburg slaan velen dezen zelfden toon. De meest verschillende, zoo vreemde als inlandsche staatkundigen, doen als of zij de afspraak gemaakt hadden, het publiek te dezen aanzien

op het dwaalspoor te voeren, edoch weldra zal aan iedereen de waarheid blijken. Het verlichte gedeelte der Parijssche bevolking geeft geene acht meer op de oorlogzuchtige, hoogdravende dagblad-artikelen en houdt zich onledig met industriele aangelegenheden. Reeds hebben wij in het algemeen gemeld, dat de Fransche Regering, tot groote tevredenheid der natie, maatregelen tot het aanleggen van entrepots, ijzerbanen en kanalen neemt; thans willen wij van deze ondernemingen geleidelijk de resultaten op het oog nemen. Dat te Parijs een entrepot zal worden opgerigt, is bekend; door een nieuwe ordonnantie in den *Moniteur* wordt deze onderneming bespoedigd. Zij moet er toe bijdragen, den handel van Parijs en van geheel Frankrijk te verheffen. De meer vermogende Bankiers, die sedert de Julij-revolutie hunne kapitalen uit het industrieele bedrijf hadden getrokken, komen thans weder getroost daartoe terug. De effekten-handel zal er door verliezen, maar de algemeene welvaart zal er door winnen. De bankiers wenden thans groote kapitalen in het aanleggen van ijzeren spoorwegen aan, en na verloop van eenige jaren zal Frankrijk hierin weinig voor Engeland onderdoen. Rondom Parijs ontstaan met snellen voortgang ijzerwegen naar Saint-Cloud, Saint-Denis, Versaille, St. Germain; voorts later naar Rouen, Calais, Lyon, Nantes. In de departementen, door welke deze wegen voeren, wint de grond aan waarde, en door de versnelde gemeenschap zal ook onze buitenlandsche handel opbloeijen, vooral vermits de Fransche Regering thans wegens het gemakkelijk maken der wederzijdsche handelsbetrekkingen in onderhandeling is.

In eenen partikulieren brief uit BERLIJN, dd. 29 Junij aan de *Algg. Zeitung* gerigt, lezen wij het volgende: De Oostersche aangelegenheden schijnen thans geeindigd te zijn, of althans hare eindiging met rasse schreden te naderen; en daar men nu de vaste overtuiging heeft, dat de gebeurtenissen in Turkye op dit oogenblik weder zonder gevaar voor eenen Europeschen oorlog zijn, zoo verliezen dezelve ook veel van haar belang en het publiek ziet reeds grootendeels van dezelve af. Voor den staatkundige kan het echter niet verborgen zijn, dat er in Turkye nog voor eenen langen tijd gevaarlijker en zigtbare zaden van Europesche misvattingen en oneenigheden overblijven; en dat dit land aldus eene voortdurende opmerkzaamheid blijft vorderen, daar men niet altijd berekenen kan, dat zulke groote maatregelen, zoo als van den eenen kant het verschijnen van Russische hulptroepen aan den Bosporus, en van den anderen kant de bemoeijingen des Franschen Admiraals waren, zonder botsing rustig afloopen. Het dult geen twijfel dat de maatregelen der Franschen zeer gewaagd waren, en ook te Parijs niet gebillijkt werden. Het gedrag van Rusland droeg daaren egen voortdurend het kenmerk van gematigdheid en standvastigheid, en week, over het geheel, niet af van de regte lijn der gezonde staatkunde.

In de jaarlijksche Zitting van den Raad van Toezigt over de inrigtingen voor het openbaar krediet in RUSLAND, welke den 26 der vorige maand te St. Petersburg gehouden werd, heeft de Minister van Financien, Graaf Cancrin, eene aanspraak gedaan, waarin hij, na van den ongunstigen invloed te hebben gesproken dien de tijdsomstandigheden in 1832 allerwege op het openbaar krediet hadden uitgeoefend, ook het volgende zeide:

»Wat Rusland zelf betreft, moeten wij met de diepste erkentelijkheid voor de vaderlijke zorg van onzen verheven Monarch herinneren, dat de rust die wij genieten, de toenemende ontwikkeling onzer hulpbronnen, de vermeerdering van werkzaamheid bij het volk, de volmaking der nijverheid en de uitbreiding des handels, eenen meer en meer zigtbaren heilzamen invloed op het welzijn van ons vaderland uitoefenen. Tegen het einde van het verleden jaar bevond de Regering zich in de noodzakelijkheid om, tot aanvulling van het reserve kapitaal der Rijks-schatkist, eene nieuwe geldleening, onder den naam der vierde 5 perCts. leening, te openen; en ik kan daaromtrent met genoegen berigten, dat deze leening tot eenen voor de schatkist veel voordeeliger prijs gesloten is dan de voorgaande. Van de Rijks-schatkist-billetten, die in 1831, ten bedrage van 30 millioen roebels assign. waren uitgegeven, zijn, gelijk u bekend is, in Augustus des vorigen jaars 5 millioen vernietigd geworden, en heden zullen, overeenkomstig de op dit punt bestaande verordeningen, in uw bijzijn, andermaal 5 millioen openlijk verbrand worden, zoodat er nu nog 20 millioen in omloop blijven."

De *Zwitsersche dagbladen* berigten uit NAPELS dd. 28 Junij. De uitbarsting der hier ondekte zamenzwering was zeer nabij. Een Franschman, welke meende dat het uur reeds daar was, wierp zich op eene Zwitsersche schildwacht, om denzelve het geweer uit den arm te rukken; deze echter op zijne hoede, trad eene schrede rugwaarts en gaf den Franschman eenen zoo geduchten slag met de kolf op het hoofd, dat deze bewusteloos ter aarde zeeg. Op andere punten werden dergelijke pogingen gedaan; men was echter op zijne hoede, en de bewegers wisten niet dat de raderen, die het werk in gang brengen moesten, reeds verlamd waren. Merkwaardig is het, dat de generaal Cubieres zich meermalen uit Ancona tot den Koning begaf, om hem te overhalen, zich van de al te kostbare Zwitsers te ontdoen. Thans ware juist een geschikt daartoe, en hij (de generaal) was gemagtigd te verklaren, dat door de nieuwe regeringen in Zwitserland het voorstel gretig en met vreugde zoude aangenomen worden.

De *Allg. Zeitung* deelt het volgende berigt mede uit SAVOYE dd. 30 Junij.

Volgens de van Genua ontvangene berigten hebben daar nog steeds talrijke gevangennemingen plaats, en thans schijnt de beurt aan de oude Genuesische familien te zijn gekomen. Zoo trof in de vorige week dit lot Durazzo, neef van den laatsten Doge; hij werd naar Alexandria gebragt, en daar de gevangene geene karabiniers in zijn rijtuig hebben wilde, werd hij geboeid door de stad geleid, Massimilano Spinola had een dergelijk lot. Ook in zijne familie waren onderscheidene dogen geweest; deze zeventigjarige grijsaard was de vertrouwde wetenschappelijke Korrespondent van Cuvier geweest. Op den 20sten werd ook Damaso Pareto, de vertaler van Byron, en zoon van den onlangs overledenen sijndicus van Genua, in hechtenis genomen; even zoo de Graaf Balbi en de twee broeders de Markiesen Mari. Alle drie zijn afstammelingen van oude familien van Dogen. De geneesheer Ruffini, een zeer achtingswaardig geleerde heeft zich op den 21sten met eenen tandenstoker eene der halsslagaders geopend en alzoo gedood. Eenige dagen vroeger was Cambiaso gevangen genomen, en buiten de reeds opgenoemde nog tien notabelen van Genua gevat en weggevoerd, alles *per minuta economica*, zoo als zich de Regering uitdrukt. hoe zal dit eindigen!

MENGELINGEN.

GERRIT CAREL ROMBACH.

Een woord ter nagedachtenis-huldiging van een' achtingswaardig' kunstenaar kan niet dan hoogst welkom zijn bij hen, die ware verdiensten, maar vooral nationale talenten hoogschatten en op prijs stellen.— Ter vervulling van dien pligt, wijden wij dan ook deze herinnerings-woorden aan den zoo algemeen vereerden als betreurden Nederlandschen tooneelkunstenaar ROMBACH, wiens lang te gemoet geziene dood met regt een onherstelbaar verlies voor den Amsterdamschen stads-schouwburg mag heeten, waarvan hij bijna dertig jaren, in onderscheiden vakken, doch bijzonder gedurende het grootste gedeelte van dien leefkring, in het moeijelijk vak van eersten blij- en kluchtspeler den luister hielp verhoogen.

Van nature met uitstekende geestvermogens toegerust, wist ROMBACH door eenen onvermoeiden ijver en vlijtige beoefening van het door hem gekozen kunstvak, zich die zeldzame begaafdheden toe te eigenen, wier bezit van dezulken onderscheidde, die, bij het vervullen hunner rollen, de waarheid geheel en al opofferen aan overdreven voorstellingen of ver gezochte bijvoegselen; wien aan het noodige kennis ontbreekt, om den waren geest hunner partijen te doorzien en zoodanig te spelen, dat de persoon, dien zij moeten voorstellen, werkelijk vóór ons staat.

Onder de veelvuldige proeven dier bijzondere studie, waardoor hij het tooneelminnend publiek zoo dikwerf het streelendst genoegen wist te verschaffen, denke men slechts aan zijnen *armen dichter*, wiens voorstelling onovertrefbaar schoon en met den stempel der waarheid bekrachtigd was; aan zijnen *huichelaar*, dien hij ons, voor het eerst, bij de feestviering zijner vijf en twintig jarige verbindtenis aan den Amsterdamschen schouwburg, in al deszelfs geveinsde vroomheid en deugd, met juiste kleuren schilderde; aan zijnen *Straatsburger barbier*, in welk karakter hij het eigendommelijke van den gaskonjer zoo meesterlijk wist vol te houden; aan zijnen *Jodokus* in het kamertje van een waschmeisje, in welke rol het zingen van één slot-couplet hem altoos de uitbundigste toejuiching deed verwerven, of aan zijnen *zestig jarigen jongman*, het uitgedrukte beeld van een ouden saletjonker, die nog alle zeilen bijzet, om zich zoo verjongd mogelijk voor te doen.

Denken wij hierbij aan zijne smaakvolle wijze van kleeden; aan de gepaste keus zijner kostumes; aan de orde en netheid, die daarin altijd doorstraalden; eene eigenschap, waarvan zijne woning, maar bijzonder zijne welgestoffeerde garde robe niet minder het zegel droeg.

Maar nog meer dan dit alles vereenigde ROMBACH in zich. Zijne uitspraak onzer dierbare moedertaal was zoo als zij ten tooneele behoort te wezen: welluidend en met in achtneming van de regelen onzer spraakleer. Zeer zelden hoorde men hem taalfouten maken, en nooit de zamensmelting der woorden in de poëzij veronachtzamen. Het zij hij sprak in den gewonen dagelijkschen omgang-stijl, of in de gekuischter taal der aanzienlijke kringen; hetzij hij de rol van knecht of van heer, van burger of van staatsman vervulde: de toon, waarin hij sprak of declameerde was altijd ontleend aan de voorschriften der natuur, en de kleur, waarmede hij zijne gezegden tooide, was altijd bevallig en naar eisch aangebragt.

Van daar, dat ROMBACH als een navolgenswaardig meester werd hooggeschat, en duizenden er duurzaam zulk een' hoogen prijs op bleven stellen, om hem te zien en door zijn spel zich de aangenaamste verpoozing van den dagelijkschen arbeid te verschaffen.

En wie, die het geluk had, hem als vriend van nabij te leeren kennen, zal bij deze korte, eenvoudige, maar genoegzame opsomming van hetgeen hij als kunstenaar was, niet volkomen met ons instemmen, als wij hem ook van dien kant vereerenswaardig en onvergeetbaar noemen?

Onvergeetbaar, ja, is ROMBACH voor alle beminnaars van ware kunst; onvergeetbaar voor hen, die zich zijne lessen hebben mogen ten nutte maken; onvergeetbaar voor den uitgebreiden kring zijner algemeene en den kleinen kring zijner bijzondere vrienden. Zijn naam staat met onuitwischbare letteren in de gedenkrol onzer eerste vaderlandsche tooneelkunstenaars opgeteekend, en met even onuitwischtbare letteren in de harten dergenen, die zijne opregte genegenheid met gelijke belangstelling beantwoordden. Mogen zijne nog aanwezige *verdienstelijke kunstbroeders*, door het onafgebroken ten toonspreiden hunner onderscheidene talenten, nog lang den luister van Amstels schouwtooneel verhoogen, en voor hunne betrekkingen en vrienden gespaard blijven!

Ter Drukkerij van GEZUSTERS SERRES.